

ЛІТЕРАТУРА:

1. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти. *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії та практики: зб. наук. пр.* Київ : Видавничий дім «Сам». 2017. С. 191–198.
2. Кульчицький В.Й. Філософсько-світоглядні передумови розвитку патріотичного виховання в Україні (історичний аспект). *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка і соціальна робота».* № 30, 2013. С. 76–78.
3. Стратегія національно-патріотичного виховання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text>
4. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Абрис, 2002. С. 471.

Олена БОРОВЕЦЬ
(Рівне, Україна)

РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ: СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ЕМОЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА В КЛАСІ НУШ

Організація освітнього процесу в сучасній школі зараз відбувається в складних умовах – в умовах воєнного стану, повітряних тривог, негативних, часто трагічних новин. І дорослі, і діти на фоні таких подій перебувають у стані стресу, тривоги, розгубленості, невпевненості, страху. Це негативно відображається на поведінці дітей та на результативності процесу навчання, що спричинене зниженням здатності школярів зосередитися, утримувати увагу на потрібному об'єкті чи інформації. Однак і за таких непростих обставин педагоги повинні якісно здійснювати професійну діяльність, працювати зі здобувачами освіти, модернізуючи, вдосконалюючи, адаптовуючи до обставин сьогодення форми, методи, технології навчання і виховання. Особливої уваги, за нашими переконаннями, потребує нормалізація психічного стану школярів, створення сприятливого, позитивного емоційного середовища в класі.

Значними потенційними можливостями для виконання цього завдання в початковій школі володіють ранкові зустрічі – одна з нових форм організації освітнього процесу в НУШ [3, с. 59].

Цінність ранкових зустрічей у тому, що вони багатофункціональні: сприяють формуванню спільноти класу, комунікативної компетентності школярів, емпатії, вмінь взаємодіяти; забезпечують реалізацію низки дидактичних, соціалізуючих, виховних, розвивальних завдань; налаштовують дітей на позитивний настрій на весь день. Усі структурні елементи ранкових зустрічей (вітання, обмін інформацією, групове заняття, щоденні новини) передбачають застосування різноманітних вправ, завдань, ігор [2]. Моделюючи кожне заняття, вчитель повинен враховувати реальні кризові обставини, які впливають на загальну емоційну атмосферу в класі та психічний стан кожної дитини зокрема.

Невимушене спілкування учасників освітнього процесу є одним із потужних засобів створення позитивного емоційного середовища. Вже під час вітання кожна дитина повинна відчувати, що її раді бачити як вчитель, так і однокласники, що її емоції, настрої, переживання важливі, її готові вислухати, зрозуміти та за потреби – допомогти. Форми привітання мають бути оптимістичними, веселими, різноманітними, і тоді учні будуть їх із задоволенням використовувати та підтримувати [1].

Під час проведення ранкової зустрічі вчитель дає можливість учням розказати щось про себе, вільно поділитися думками і новинами, проговорити власні емоції, описати настрої, висловити побоювання. Психологи стверджують, що озвучування такої інформації знижує тривожність та напруження особистості. Підтримка педагога і однокласників допомагають дитині переключитися на позитив. В арсеналі вчителя мають бути цікаві розповіді, веселі історії та жарти, приклади з власного досвіду, завдання на кмітливість та інші засоби, які, залежно від ситуації, можна використати з метою переключення теми розмови, зацікавлення проблемою обговорення, заохочення більшої кількості дітей до активної участі

успільному полілозі. Варто давати можливість дітям пропонувати важливі для них теми для розмов [4]. Школярі вчаться чітко і зрозуміло доносити власну думку до слухачів, уважно вислуховувати інших, ставити запитання і уточнювати інформацію.

Практика свідчить, що позитивним засобом для нормалізації і стабілізації психічного стану дитини є рухова активність. Тому рекомендується під час ранкових зустрічей застосовувати завдання, які передбачають певні переміщення учасників, виконання нескладних фізичних вправ, танцювальних руханок тощо.

Спільне виконання пісенних творів, участь в іграх забезпечують створення спільноти класу, що, своєю чергою, сприяє формуванню в кожного відчуття належності до групи, а відтак – захищеності, впевненості. Саме тому доцільним є використання завдань, які не передбачають конкурентності, суперництва, а відповідають вимогам кооперативної діяльності, забезпечують об'єднання групи. При цьому важливо враховувати індивідуальні запити, інтереси, досвід кожного школяра, забезпечуючи можливість самовиразитися, проявити сильні сторони. Вчитель повинен допомогти сформувати в учнів усвідомлення того, що кожен член спільноти має право долучитися до створення правил життєдіяльності класу, а також має обов'язок їх дотримуватися.

Ретельно продумана та якісно організована вчителем ранкова зустріч сприяє створенню позитивної атмосфери в класі, «надає учням та педагогам почуття успіху, причетності до загальної справи, формує світогляд дитини, є основою для розвитку емпатії та виховання відповідальності, патріотизму, справедливості, чесності, небайдужості тощо» [4, с. 142].

Отже, сприятливе емоційне середовище в класі створюється завдяки тому, що під час проведення ранкових зустрічей молодші школярі відчувають приналежність до спільноти класу; мають можливість вільно

висловлюватися і вислуховувати інших; працюють в умовах позитиву, довіри, поваги; залучаються до різноманітних активностей переважно кооперативного характеру, тобто вчать працювати спільно, взаємодіяти, допомагаючи та підтримуючи один одного. Такі заняття налаштовують дітей на доброзичливе ставлення до навколишніх, стимулюють активно працювати упродовж робочого дня, поліпшують настрій, знижують рівень тривожності, підвищують працездатність школярів, що є надзвичайно важливим для організації ефективного освітнього процесу в умовах війни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гарачук Т.В. Роль ранкової зустрічі в освітній системі Нової української школи. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 36. С. 137–142.
2. Крок за кроком до успіху. Ранкові зустрічі у 1-2 класах / упор. О.В. Стребна, Г.О. Соценко. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 77 с.
3. Нова українська школа : поради для вчителя / під заг. ред. Н.М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
4. Рибак О. Ранкова зустріч як педагогічна технологія розвитку комунікативної компетентності учня. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 29. Т. 3. С. 239–244.

Наталія ВЕРЕТКО
(Дрогобич, Україна)

ІНТЕГРАЦІЯ – ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

На сучасному етапі формування Нової української школи (НУШ) все більшої популяризації набуває інтеграція навчальних дисциплін. Міністерство освіти і науки України затверджує та рекомендує галузеве об'єднання в одному шкільному предметі. Школи, які пілотують (першими адаптовують) Базовий стандарт освіти, мають можливість досліджувати та удосконалювати запропоновані інтегровані навчальні модельні програми. Що ж пропонує інтеграція педагогам і учням?